

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н.В. Можайкіна

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ”**

(для студентів 3 курсу заочної форми навчання напрямів 0502 (6.030601)-
«Менеджмент» спеціальності «Менеджмент організацій» спеціалізація
«Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу»)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни „Міжнародні економічні відносини” (для студентів 3 курсу заочної форми навчання напрямів 0502 (6.030601)-«Менеджмент» спеціальності «Менеджмент організацій» спеціалізація «Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу») / Укл.: Н.В. Можайкіна – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків: ХНАМГ, 2009. - 30 с.

Укладач: Н.В. Можайкіна

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: к.е.н., доц. Є.П. Данильченко

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії (протокол № 9 від 5.05. 2009 р.)

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	5
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	9
2.2. Зміст дисципліни.....	9
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	20
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	29

ВСТУП

Перехід України до ринкової економіки відкритого типу та інтеграції в світовий економічний простір в умовах глобалізації вимагає удосконалення якості підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Серед дисциплін, формуючих систему економічного знання велике значення має дисципліна «Міжнародні економічні відносини».

Курс «Міжнародні економічні відносини» орієнтований на вивчення концептуальних засад міжнародних економічних відносин, механізмів їх регулювання, методів аналізу основних форм МЕН, а також на розвиток умінь та навичок застосування цих підходів при дослідженні стану та перспектив розвитку зовнішнього сектора України, її зовнішньоекономічної політики та міжнародної стратегії господарюючих суб'єктів існуючим реаліям господарського життя.

Методичні матеріали до вивчення нормативної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» складені відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою бакалавра з напрямку підготовки 0502 – «Менеджмент» за спеціальністю 6.050200 «Менеджмент організацій». Вони охоплюють всі змістовні модулі, визначені анотацією для мінімальної кількості годин, передбачених стандартом.

Участь нашої держави в Болонському процесі обумовлює впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що є нашим національним варіантом ECTS. Виходячи з кредитно-модульної системи організації навчального процесу, 22 теми зведені в два змістових модуля (далі ЗМ) з відповідними поточним і підсумковим контролем.

Програма навчальної дисципліни складена на основі:

- СВО ХНАМГ: ОКХ бакалавра напрямку підготовки 0502– «Менеджмент» 2001 р.;
- СВО ХНАМГ: ОПП підготовки бакалавра напрямку 0502– «Менеджмент» 2001 р.
- СВО ХНАМГ: Навчальні плани підготовки бакалавра напрямку підготовки 0502–«Менеджмент» за спеціальностями 6.050200 - „Менеджмент організацій ” 2007 р.

Програма ухвалена на засіданні кафедри економічної теорії ХНАМГ (протокол №1 від 30.08.2007 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Метою вивчення дисципліни є формування системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти та для практичної діяльності за фахом.

Завдання вивчення курсу спрямовані на формування у студентів знань щодо: визначення сутності МЕВ, їх значення та еволюції формування; розуміння чинників і рівнів розвитку МЕВ; знання особливостей дії законів і принципів у сфері МЕВ; засвоєння понятійного апарату, що застосовується в світовій господарській практиці; знання форм МЕВ, особливостей розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій; умінь творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначити проблеми й тенденції їх розвитку; використання одержаних знань як в умовах України, так і за кордоном, виходячи з цілей інтеграції нашої країни в сучасну систему світогосподарських зв'язків.

1.1.2. Предметом навчального курсу дисципліни є система економічних зв'язків господарюючих суб'єктів різних країн на основі міжнародного поділу праці та механізм реалізації цих зв'язків.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки бакалавра

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1) Основи економічної теорії;	1) Основи зовнішньоекономічної діяльності;
2) Мікроекономіка;	2) Фінанси;
3) Макроекономіка;	3) Менеджмент
4) Історія економіки та економічної Думки	4) Організація праці менеджера.

Складовими вивчення МЕВ є:

міжнародний поділ праці; інтернаціоналізація та глобалізація; міжнародна інтеграція; міжнародна торгівля товарами та послугами; інвестиції та міжнародне виробництво; міжнародні науково-технічні відносини; міжнародна міграція робочої сили; світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини; міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу; глобальні проблеми МЕВ; проблеми інтеграції України у світогосподарські зв'язки.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни
(обов'язкова складова за ГСВО, ПНД та додаткова частина)

Модуль. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
3,0/108

(назва модулю)

(кількість

кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1. Теоретичні основи МЕВ

(1,5/54)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 1.1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»
- 1.2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ
- 1.3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку
- 1.4. Еволюційні періоди формування МЕВ
- 1.5. Середовище розвитку МЕВ. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ
- 1.6. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ
- 1.7. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)
- 1.8. Загальні проблеми сучасних МЕВ. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ
- 1.9. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ

ЗМ 2. Форми міжнародного економічного співробітництва

(1,5/ 54)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

- 2.1. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання
- 2.2. МЕВ у сфері послуг
- 2.2. Міжнародні транспортні відносини
- 2.3. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво
- 2.4. Міжнародні науково – технічні відносини
- 2.5. Міжнародна міграція робочої сили
- 2.6. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини
- 2.7. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу
- 2.8. Міжнародні організації з регулювання валютних-кредитних відносин
- 2.9. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Репродуктивний рівень Визначати сутність МЕВ, їх значення і еволюцію, чинники і рівні розвитку, особливості дії законів і принципів; понятійний апарат, що застосовується в світовій господарській практиці; форми МЕВ, особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій.	Виробнича	Організаційна
Алгоритмічний рівень Використовувати знання в умовах України, виходячи з цілей її інтеграції у сучасну систему світогосподарських зв'язків.	Виробнича	Організаційна
Евристичний рівень Творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначити проблеми й тенденції їх розвитку	Виробнича	Аналітична

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. - К.: Знання, 2006.
2. Горбач Л.М., Плотников О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 358 с.
3. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини. – К.: КНТЕУ, 2003. – 589 с.
4. Комишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие. – Херсон: Олди-плюс, 2002. – 560 с.
5. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія. Підручник. – К.: Либідь, 2006. – 384 с.
6. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ В.Е.Рыбалкин, Ю.А.Щербанин, Л.В.Балдин и др.; Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.
7. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. – М.: Экономист, 2004. - 366с.
8. Киреев А. Международная экономика: В 2-х ч. - М.: Международные отношения, 2001.
9. Міжнародні економічні відносини: Тексти лекцій для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 6.050200 "Менеджмент організацій". Укл.: Данильченко Є.П., Островський І.А., Шекшуєв О.А., Калита Г.І. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 122 с.

10. Міжнародні економічні відносини: Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів, які навчаються за напрямом підготовки 0502 «Менеджмент» Укл. Данильченко Є.П., Островський І.А., Шекшуєв О.А. - Харків: ХДАМГ, 2006. – 61 с.

1.5 Анотація програми навчальної дисципліни МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Мета вивчення: формування низки спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти та для практичної діяльності за фахом.

Предмет: система зв'язків національних економік різних країн на основі міжнародного поділу праці.

Змістові модулі: теоретичні основи міжнародної економіки; форми міжнародного економічного співробітництва; глобалізація і проблеми інтеграції України в світову економіку.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ

Цель изучения: формирование специальных знаний по проблемам развития и современного состояния международных экономических отношений (МЭО) для фундаментального и специального образования и для практической деятельности по специальности.

Предмет дисциплины: система связей национальных экономик разных стран на основе международного разделения труда.

Модули содержания: теоретические основы международной экономики; формы международного экономического сотрудничества; глобализация и проблемы интеграции Украины в мировую экономику.

THE INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

The purpose of studying: formation of special knowledge on problems of development and a modern condition of the international economic relations (IER) for fundamental and special education and for practical activities on a speciality.

Subject of discipline: system of communications of national economies of the different countries on the basis of the international division of labour.

Content module: theoretical bases of the international economy; forms of the international economic cooperation; globalization and problems of integration of Ukraine in economic.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

2.1.1. Структура навчальної дисципліни

Призначення: підготовка бакалавра	Напрямок, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<i>Кількість кредитів</i> , відповідно ECTS – 3,0 <i>Модулів</i> – 1 <i>Змістових модулів</i> – 2 <i>Загальна кількість годин</i> – 108	<i>Напрями підготовки</i> – 6.050200 - «Менеджмент організацій» <i>Освітньо- кваліфікаційний рівень</i> – бакалавр	<i>Нормативна</i> <i>Рік підготовки</i> – третій <i>Семестр</i> – шостий <i>Аудиторні заняття (годин):</i> Лекції – 8 Практичні – 4 <i>Самостійна робота</i> – 96 <i>Від підсумкового контролю</i> – залік
<i>Примітка:</i> співвідношення кількості годин аудиторних занять і поза аудиторної роботи становить 11% до 89%		

2.1.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами заочної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредитів / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.050200МО	3.0/108	6	12	8	4	-	96	+	-	-	-	6

2.2. Зміст дисципліни

2.2.1. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль: Міжнародні економічні відносини

(3,0/108)

ЗМ 1. Теоретичні основи МЕО

(1.5/54)

Тема 1.1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»

Предмет і завдання курсу МЕО. МЕО як економічна категорія: сутність, рівні і фактори розвитку. Показники залучення національної економіки у світову економіку. Особливості розвитку МЕВ на сучасному етапі та місце в них України.

Тема 1.2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку.

Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ

Основні етапи еволюції і становлення світового ринку, світового господарства та міжнародної економіки. Світове господарство: сутність, елементи, суб'єкти, фактори розвитку. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Показники рівня економічного розвитку країни та місце в світовій економіці. Критерії систематизації країн в світовій економіці. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Країни, що розвиваються: поняття, загальні риси та місце у світовій економіці. Національні економічні моделі розвитку країн.

Тема 1.3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку

Місце та роль МЕВ у розвитку національної економіки. МЕВ як елемент структури СГ. Форми МЕВ, їх взаємозв'язок. Фактори розвитку МЕВ у системі СГ. Проблеми економічної взаємозалежності. Національна та міжнародна взаємозалежності та МЕВ. Розвиток торговельно-економічних діалогів. Місце України у системі МЕВ.

Тема 1.4. Еволюційні періоди формування МЕВ

Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Міжнародні економічні відносини в умовах становлення індустріальної цивілізації. Міжнародні економічні відносини індустріальної епохи. Світогосподарські зв'язки на сучасному етапі.

Тема 1.5. Середовище розвитку МЕВ. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ

Поняття середовища МЕВ, його структура і особливості. Економічне середовище формування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх взаємодії. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ. Політико-правове середовище МЕВ. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ.

Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Головні економічні закони розвитку СГ і МЕВ. Поняття та система принципів розвитку МЕВ.

Тема 1.6. Міжнародний поділ праці (МПП) як об'єктивна основа МЕВ

Міжнародний розподіл факторів виробництва. Класифікація факторів виробництва по походженню (основні та розвигі) та по ступеню спеціалізації (загальні та спеціальні). Міжнародна мобільність факторів виробництва. Теоретичні основи міжнародного поділу праці. Міжнародний поділ праці (МПП), основні фактори та показники його розвитку. Особливості МПП у сучасних умовах. Міжнародні спеціалізація і кооперування виробництва як форми прояву МПП. Інтернаціоналізація виробництва. Інтернаціоналізація господарської діяльності. Глобалізація. Проблеми і передумови участі України у МПП.

Тема 1. 7. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)

Трактування сутності економічної інтеграції. Об'єктивні передумови розвитку, цілі і значення МЕІ. Ознаки, рівні та фактори розвитку МЕІ. Етапи розвитку МЕІ. Статичні та динамічні ефекти інтеграції. Економічні наслідки інтеграції країн. Сучасні інтеграційні угруповання країн. Особливості європейських інтеграційних процесів. Європейська економічна інтеграція України.

Тема 1.8. Загальні проблеми сучасних МЕВ. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ

Соціально–економічні та політичні особливості розвитку МЕВ сучасного періоду: від конфронтації до співробітництва. Проблеми зовнішньої заборгованості в МЕВ. Лібералізація зовнішньої торгівлі – загальна проблема сучасних МЕВ. Розвиток транснаціонального бізнесу та необхідність контролю за діяльністю ТНК.

Формування економічної єдності світу. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ у формуванні елементів глобальної економіки. Характеристика глобальних проблем МЕВ та СГ. Основні напрямки міжнародної економічної співпраці щодо розв'язання глобальних проблем. Українська держава у контексті глобалізму.

Тема 1. 9. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ

Сутність, значення, класифікація, фінансові кошти, методи діяльності міжнародних організацій (МО) та їх роль у регулюванні МЕВ. Багатоцільові міжнародні організації та альянси. Функціональні міжнародні організації та регіональні фінансові інститути. Міжнародні галузеві організації та об'єднання підприємців. Здійснення міжнародної економічної політики через структуру ГАТТ/СОТ.

ЗМ 2. Форми міжнародного економічного співробітництва
(1.5/54)

Тема 2.1. Міжнародна торгівля (МТ) як головна форма МЕВ та її регулювання

Основні теорії міжнародної торгівлі. Сутність міжнародної торгівлі, її динаміка та структура. Система показників розвитку міжнародної торгівлі. Види, форми та методи міжнародної торгівлі. Регулювання міжнародної торгівлі. Види зовнішньоторговельної політики. Методи державного регулювання зовнішньоторговельних відносин. Міжнародні організації, що регулюють МТ.

Тема 2.2. МЕВ у сфері послуг. Міжнародні транспортні відносини

Суть, класифікація та сучасні особливості міжнародної торгівлі послугами. Характеристика основних секторів світового ринку послуг. Особливості міжнародної торгівлі послугами на сучасному етапі. Транспортні витрати у

міжнародній торгівлі послугами. Туристські послуги на світовому ринку. Державне та міжнародне регулювання світовою торгівлею послугами.

Загальна характеристика міжнародного ринку транспортних послуг. Фактори вибору транспорту для міжнародних сполучень. Етапи і основні операції міжнародного перевезення вантажу. Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями. Проблеми участі України в міжнародних транспортних послугах.

Тема 2.3. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Міжнародний рух капіталу та його форми. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) та їх роль у структурі закордонного інвестування. Сутність і основні сфери міжнародної інвестиційної діяльності та виробничого співробітництва. Роль транснаціональних компаній (ТНК) та фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва. Особливості розвитку спільного підприємництва у сучасних умовах. Вільні економічні зони (ВЕЗ) як форма міжнародного виробничого співробітництва. Україна на ринку міжнародних інвестицій.

Тема 2.4. Міжнародні науково – технічні відносини (МНТВ)

Сутність та особливості міжнародного науково-технічного співробітництва (МНТС). Причини розвитку МНТС. Сучасні особливості МНТВ. Форми і засоби міжнародного науково-технічного обміну. Комерційний зміст науково-технічної діяльності. Міжнародна передача (трансфер) технологій та її регулювання.

Тема 2.5. Міжнародна міграція робочої сили (ММРС)

Суть, причини та сучасні ознаки міжнародної трудової міграції. Форми і головні напрями сучасних міграційних потоків. Державне і міжнародне регулювання міграції робочої сили. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток країн світу. Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 2.6. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Сутність, елементи та закономірності функціонування світової валютної системи та валютних відносин. Функції валютної системи, рівні функціонування та їх взаємодія. Етапи розвитку світової валютної системи. Валютний курс та фактори його формування. Світовий валютний ринок. Валютне регулювання та види валютної політики.

Тема 2.7. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.

Міжнародний рух капіталу: сутність, форми, регулювання. Міжнародні інвестиції як форма руху капіталу. Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці. Різновиди формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів. Міжнародні фінансові центри. Офшорні зони. Проблема

заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 2.8. Міжнародні організації з регулювання валютно-кредитних відносин

Міжнародна координація валютних відносин. Основні функції міжнародних валютно-кредитних інститутів. Міжнародний валютний фонд (МВФ) – компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Група Світового банку, мета створення, функції, структура, об'єкти кредитування. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР). Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі валютно-кредитних відносин.

Тема 2.9. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Передумови інтеграції: економічні, політико-правові, соціально-культурні, інфраструктурні. Національні економічні інтереси України у сфері МЕВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Чинники виходу України на зовнішні ринки (позитивні, негативні). Шляхи та показники адаптації України до світового економічного простору та обставини, що цей процес ускладнюють. Регіональні пріоритети України. Приєднання України до СОТ як довгостроковий фактор стабільного розвитку.

2.2.2. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/ годин	Форми навчальної роботи		
		Лекц.	Сем., пр.	СРС
Модуль. Міжнародні економічні відносини	3,0/108	16	16	76
ЗМ 1. <u>Теоретичні основи МЕВ</u>	1,5/54	4	2	48
ЗМ 2. <u>Форми міжнародного економічного співробітництва</u>	1,5/54	4	2	48
РАЗОМ	3,0/108	8	4	96

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні теоретичні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

2.2.3. Лекційний курс (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, (шифр, аббревіатура)
	6.050200 МО
ЗМ 1. Теоретичні основи МЕВ	4
1.1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини»	0,25
1.2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ	0,25
1.3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх Розвитку	0,25
1.4. Еволюційні періоди формування МЕВ	-
1.5. Середовище розвитку МЕВ. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ	0,25
1.6. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ	1
1.7. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)	1
1.8. Загальні проблеми сучасних МЕВ. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ.	0,5
1.9. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ	0.5
ЗМ 2. Форми міжнародного економічного співробітництва	4
2.1. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання	0,75
2.2. МЕВ у сфері послуг. Міжнародні транспортні відносини	0.25
2.3. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	0,5
2.4. Міжнародні науково – технічні відносини	0.25
2.5. Міжнародна міграція робочої сили	0,25
2.6. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини	1
2.7. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.	0,5
2.8. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин	0,25
2.9. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків	0,25
РАЗОМ	8

2.2.4. Практичні (семінарські) заняття (заочне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, (шифр, аббревіатура)
	6.050200 МО
ЗМ 1. Теоретичні основи МЕВ	2
1.1. Предмет, значення і завдання курсу «Міжнародні економічні відносини».	0,1
1.2. Світове господарство (СГ) та особливості його розвитку. Типологія країн світу і роль окремих їх угруповань у СГ і МЕВ.	0,2
1.3. МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх озвитку.	0,2
1.4. Еволюційні періоди формування МЕВ	0,1
1.5. Середовище розвитку МЕВ. Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ	0,15
1.6. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа МЕВ.	0,5
1.7. Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ)	0,5
1.8. Загальні проблеми сучасних МЕВ. Економічна єдність світу і глобальні проблеми СГ і МЕВ	0,15
1.9. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ.	0,1
ЗМ 2. Форми міжнародного економічного співробітництва	2
2.1. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання	0,2
2.2. МЕВ у сфері послуг. Міжнародні транспортні відносини	0,1
2.3. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	0,5
2.4. Міжнародні науково – технічні відносини	0,1
2.5. Міжнародна міграція робочої сили	0,1
2.6. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	0,5
2.7. Міжнародні валютно-кредитні відносини і рух міжнародного капіталу.	0,2
2.8. Міжнародні організації з регулювання валютних відносин.	0,15
2.9. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	0,15
РАЗОМ	4

2.2.5. Індивідуальні завдання: контрольна робота

Тематика контрольних робіт

1. Етапи формування міжнародної економічної системи.
2. Види та характерні особливості сучасних міжнародних відносин.
3. Історія виникнення та розвитку світового ринку.
4. Структура міжнародної економіки.
5. Фактори та особливості розвитку сучасного світового господарства.
6. Типи класифікацій країн за рівнем соціально-економічного розвитку.
7. Міжнародний поділ праці та його особливості на сучасному етапі.

8. Форми і напрями розвитку міжнародної спеціалізації і кооперування виробництва.
9. Модифікація глобальної моделі міжнародного поділу праці.
10. Принципи МЕВ та їхня роль у розвитку міжнародних економічних відносин.
11. Міжнародний тероризм як фактор формування політичного середовища у сфері МЕВ.
12. Роль інформаційно-комунікаційних систем в розвитку МЕВ.
13. Проблеми участі України у міжнародному поділі праці.
14. Вплив НТР на інтернаціоналізацію виробництва.
15. Основні концепції міжнародної торгівлі.
16. Аналіз двох типів зовнішньоекономічної політики.
17. Сутність державного регулювання міжнародної торгівлі.
18. Роль посередницьких фірм у міжнародній торгівлі.
19. Методи регулювання сучасної міжнародної торгівлі.
20. Роль Світової організації торгівлі (СОТ) у міжнародній торгівлі та принципи її діяльності.
21. Україна на світовому ринку товарів.
22. Проблеми інтеграції України у світові товарні ринки.
23. Роль іноземних інвестицій в трансформаційних процесах країн із перехідною економікою.
24. Регіональні особливості залучення прямих іноземних інвестицій в умовах глобалізації.
25. Фактори підвищення ефективності міжнародної інвестиційної діяльності в Україні.
26. Форми й методи регулювання міжнародного інвестування на національному і міжнародному рівнях.
27. Основні домінанти та особливості інвестиційної стратегії України.
28. Міжнародний кредит як вираження інтернаціоналізації фінансово-кредитної сфери.
29. Вплив кредитного капіталу на ринкові перетворення в постсоціалістичних країнах.
30. Диверсифікація сучасних форм міжнародного кредитування.
31. Сучасний ринок єврокредитів : особливості та закономірності розвитку.
32. Особливості формування світового та регіональних ринків праці.
33. «Відплив умів» у сучасних міграційних процесах.
34. Міжнародна організація праці : її завдання та напрями діяльності.
35. Вплив глобалізації на міжнародну міграцію робочої сили.
36. Ефективна державна міграційна політика – передумова повноцінної інтеграції.
37. України у світовий ринок праці.
38. Сутність і основні тенденції розвитку міжнародних валютних відносин.
39. Види і цілі валютних операцій на світових валютних ринках.
40. Валютний ризик та його страхування у міжнародній підприємницькій діяльності.
41. Важелі регулювання валютних курсів та механізм їх використання.
42. Механізм функціонування світового валютного ринку.

43. Роль міжнародних розрахунків в обслуговуванні зовнішньоекономічних угод суб'єктів господарської діяльності.
44. Роль національних і колективних валют, а також золота в міжнародних розрахунках.
45. Форми державного регулювання системи міжнародних розрахунків.
46. Інтеграція України в міжнародний ринок банківських послуг.
47. Стратегії розвитку національних економік за поглиблення міжнародних процесів.
48. Динаміка і фактори розвитку міжнародних інтеграційних союзів.
49. Дезінтеграційні процеси у сучасному світі: причини, масштаби, наслідки.
50. Особливості регіональної політики Європейського Союзу.
51. Передумови інтеграції України у світове господарство.
52. Економічна природа глобальних трансформацій.
53. Глобальні проблеми як об'єкт міжнародного співробітництва.
54. Фактори глобалізації світових фінансових ринків.
55. Формування глобальної регулятивної системи.
56. Пріоритети та основні напрями здійснення зовнішньоекономічної політики України на сучасному етапі.
57. Європейський вибір України і його наукове забезпечення.
58. Стратегія України щодо Організації Північноатлантичного договору (НАТО).
59. Приєднання України до СОТ: проблеми та перспективи.
60. Шлях інтеграції України у Європейський Союз: основні вимоги до членства, етапи приєднання та інституційний механізм.
61. Сучасні форми вияву і можливості розв'язання глобальних проблем людства.
62. Українська держава в контексті глобалізму.
63. Інформація - провідна ознака глобалізації.
64. Небезпечні тенденції глобалізації щодо країн, які розвиваються.
65. Особливості міжнародної торгівлі послугами.

За змістом контрольна робота є письмовою формою самостійної роботи студентів, які, спираючись на теоретичні знання дисципліни, розробляють план, використовують літературу з теми, зокрема, періодичну, і оформляють текст за відповідними вимогами. Розмір контрольної роботи – 20-25 аркушів формату А4 з вступом, як правило, трьома питаннями для розгляду, висновками й списком літератури. Обов'язковим є використання сучасного статистичного матеріалу по Україні. Перший варіант закінченого тексту здається для рецензування і наступного виправлення принципових помилок. Формою підсумкового контролю є захист роботи з отриманням оцінки. Більш докладно питання підготовки розглянуті у методичних вказівках до виконання контрольних робіт.

2.2.6. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем.

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
1	2	3
ЗМ 1. Теоретичні основи МЕВ	48	
1. Огляд основної та додаткової літератури	20	Конспект
2. Вивчення окремих питань з навчальних елементів “Закони і принципи розвитку СГ і МЕВ», «Еволюційні періоди формування МЕВ», «Середовище розвитку МЕВ», «МЕВ у системі світового господарства і проблеми їх розвитку», «Загальні проблеми сучасних МЕВ», «Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні МЕВ»,	12	Конспект
3. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
4. Підготовка реферату	4	Текст і презентація реферату
5. Підготовка до поточного тестування	6	Відповіді у зошиті для практичних занять
ЗМ 2. Форми міжнародного економічного Співробітництва	48	
1. Огляд основної та додаткової літератури	20	Конспект
2. Вивчення окремих питань з навчальних елементів «МЕВ у сфері послуг», «Міжнародні транспортні відносини», «Міжнародні науково-технічні відносини», «Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини», «Міжнародні організації з регулювання валютних відносин», «Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків»	10	Конспект
3. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	7	Відповіді у зошиті для практичних занять
4. Підготовка реферату	4	Текст і презентація реферату
5. Підготовка до поточного тестування	7	Відповіді у зошиті для практичних занять
РАЗОМ	96	

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

2.3.1. Види та засоби контролю

Види контролю та їх стислий зміст	Обсяг у годинах	
	Денне навчання	Заочне навчання
1. Контрольні роботи		15
2. Тестування		1,0

Засоби і форми підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст
1. Залік.

2.3.2. Методи й критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- поточне тестування після вивчення кожного змістового модуля;
- складання заліку.

Оцінку знань студентів з дисципліни здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної). Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни передбачено складання екзамену. Для оцінювання знань використовують чотирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має метою перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS. При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового

контролю (тестування). Поточний контроль проводиться у письмовій формі двічі по закінченню кожного зі змістових модулів після того, як розглянуто увесь теоретичний матеріал і проведені практичні завдання в межах кожного з двох змістових модулів.

Знання оцінюються за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання).

Тестовий контроль знань, умінь і навичок студентів дозволяє ефективно й об'єктивно оцінювати успішність студентів. Критерії оцінювання тестових завдань залежать від їх типу.

Тестові завдання закритої форми

Тест-завдання закритої форми різняться за принципами побудови і відповідно мають і різні оцінювальні бали.

Прості альтернативні тест-завдання використовують для грубої перевірки правильності вибору або прийняття рішення у згорнутій формі й передбачають наявність двох варіантів організації відповіді типу „так - ні”; „правильно - неправильно” тощо. *Оцінюються 1 бал.*

Тест-завдання з простим множинним вибором за принципом класифікації використовують тоді, коли кількість можливих варіантів відповідей менше трьох, але відповідь більш складна, ніж відповідь типу „так-ні”. Їх доцільно використовувати під час перевірки умінь вільно орієнтуватися у групі схожих понять, явищ, процесів тощо. *Оцінюються в 1 бал.*

Тестові завдання з множинним вибором за принципом кумуляції, доцільно використовувати для перевірки повноти знань і умінь. Запитальна частина таких завдань в основному має порівняльний зміст: одна з декількох відповідей має бути найкращою, можливо правильною, найбільш правильною, найбільш повною, що частіше трапляється. У зв'язку з цим у запитальній частині завдань використовують вирази типу „як правило”, „звичайно”, „частіше за все” „головна причина”, „найбільш часто”, „найчастіше”. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання з множинним вибором за принципом циклічності, використовуються для перевірки знань та умінь, якщо відповіді побудовані за принципом циклічності. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання за принципом подвійної альтернативи передбачають, що після запитання, яке є незакінченим твердженням, фрагментом, ситуацією тощо, подається п'ять (два, три,...) відповідей і серед них необхідно обрати одну найбільш правильну (найповнішу) відповідь. *Оцінюються в 2 бали.*

Тестові завдання на відповідність(на асоціативні зв'язки) дають можливість установити знання фактів, взаємозв'язків і знання термінології, позначень, методик тощо. *Оцінюються в 1 бал одна правильна відповідь.*

Тестові завдання на порівняння і протиставлення (на аналіз взаємозв'язку), рекомендуються для перевірки умінь виявляти розпізнавальні ознаки різних явищ, ситуацій тощо. Виконання таких завдань передбачає аналіз запропонованого матеріалу, його синтез та вміння зробити висновки. У разі аналізу запропонований для тестування матеріал поділяється на окремі частини і визначається їхні взаємовідносини; у разі синтезу – окремі частини або

елементи запропонованого матеріалу поєднуються в одне ціле. *Оцінюються в 5 балів.*

Тестові завдання, побудовані за принципом запитань із множинними відповідями. Тестові завдання з множинними відповідями „правильно-неправильно” використовуються у ситуаціях, коли відповіді або рішення можуть бути тільки правильними або неправильними, не мають жодних відтінків і є категоричними. Крім того, досить часто на запропоновані запитання існує декілька правильних відповідей. У такому разі вважається, що тестується глибина знань, розуміння різних аспектів явищ, процесів тощо.

Завдання цього типу містять основу, до якої, як правило, пропонується чотири пронумеровані відповіді. Така основа може подаватися у формі твердження, фрагменту тексту, ілюстрації тощо. Відповіді повинні бути тільки правильними або тільки неправильними (на відміну від ТЗ з однією найбільш правильною відповіддю). В інструкції наведено правило вибору відповіді. *Оцінюються в 5 балів.*

Тестові завдання на визначення причинної залежності використовуються з метою перевірки розуміння певної причинної залежності між двома явищами. Запитання складається так, що кожне з двох тверджень, пов'язаних сполучником „тому, що”, є повним і чітко сформульованим реченням. При виконанні такого завдання спочатку необхідно визначити правильне чи неправильне кожне з двох тверджень окремо, а тільки потім, якщо обидва твердження правильні, визначити, правильна чи неправильна причинна залежність між ними. *Оцінюються такі тест завдання в 5 балів.*

Тест-задачі передбачають перевірку навиків практичного застосування теоретичних знань, уміння робити економічні висновки й прогнози щодо діяльності економічних суб'єктів у певних виробничих ситуаціях. *Оцінюються такі тест-завдання в 5 балів.*

Тестові завдання відкритого типу

Тестові завдання відкритого типу передбачають вільні відповіді. Вони не мають запропонованих варіантів відповідей і використовуються для виявлення знань термінів, визначень, понять тощо. За змістом тестові завдання відкритого типу являють собою твердження з невідомою змінною. *Оцінюються – в 1 бал - одне правильно вставлене слово, позначення, показник тощо.*

Зразок тестового модульного завдання

Варіант 1

I. Заповніть пропуски у визначенні необхідними словами:

1. Міжнародний поділ праці – вища ступінь розвитку ..... між країнами, що передбачає стійку концентрацію виробництва визначеної продукції в окремих країнах.
а) відокремлення окремих видів людської діяльності; б) суспільного поділу праці;
в) територіального поділу праці; г) суспільно-територіального поділу праці.
2. Світовий ринок – сфера стійких товарно-грошових відносин між країнами, заснованих на ....., і інших факторів виробництва.

II. Чи правильні наступні твердження (а-вірно; б-невірно):

1. Міжнародні ринки сформувалися в період мануфактурного капіталізму.
2. Перевагою відкритої економіки є поглиблення спеціалізації і кооперації виробництва.

3. Макрорівень реалізації міжнародних економічних відносин – це сфера міждержавних відносин, яка включає міжнародні економічні операції, що здійснюються на міжнародних фінансових ринках.
4. Ціна чинника виробництва відображає баланс попиту і пропозиції, які складаються на нього тільки на внутрішньому ринку окремо взятої держави.
5. У даний час наявність основних та загальних чинників виробництва не гарантує країнам досягнення і утримання конкурентної переваги на світовому ринку.

III. Оберіть правильну відповідь:

1. **Основними суб'єктами сучасного світового господарства є:**
  - а) галузі матеріального і нематеріального виробництва країн світу;
  - б) підприємства та організації, що здійснюють економічну діяльність на міжнародному рівні;
  - в) міжнародні економічні організації, регіональні інтеграційні об'єднання, ТНК, національні господарства.
2. **Зміна моделей економічної та політичної систем характерна для:**
  - а) країн, що розвиваються;
  - б) країн з перехідною економікою;
  - в) промислово розвинених країн.
3. **Процес, який характеризується координацією макроекономічної політики й гармонізацією законодавства по таким ключовим напрямкам як валютно-грошове, бюджетне, соціальне регулювання визначає такий рівень міжнародної економічної інтеграції між країнами учасниками як:**
  - а) економічний союз або повна інтеграція;
  - б) митний союз;
  - в) зона вільної торгівлі.
4. **Визначити, які процеси є первинними з позицій логіки історичного розвитку:**
  - а) суспільний поділ праці;
  - б) міжнародний поділ праці;
  - в) галузевий та регіональний поділ праці всередині окремих країн.
5. **Показник ВВП на душу населення характеризує:**
  - а) динаміку економічного росту в країні;
  - б) рівень економічного розвитку країни;
  - в) місце країни у світовій економіці.
6. **НАФТА як інтеграційне угруповання охоплює такі країни:**
  - а) США, Чилі, Мексика; б) США, Канада, Мексика; в) Аргентина, Мексика, Болівія.
7. **До індикаторів, які засвідчують глибину залучення країни у МПП можна віднести:**
  - а) забезпеченість виробничими ресурсами;
  - б) величина імпортової та експортної квоти;
  - в) темпи економічного зростання країни.
8. **Назвіть регіон найбільшої інтенсивності інтернаціоналізації господарського життя:**
  - а) країни з перехідною економікою;
  - б) промислово розвинені країни;
  - в) країни, що розвиваються

IV. Встановіть відповідність у вигляді комбінації цифр і букв

Завдання 1

1. Зовнішнє середовище МEB; 2. Внутрішнє середовище МEB; 3. Інфраструктур МEB

- А) міжнародні організації; банківська система; торгівельні представництва, міжнародні правові норми; транспортна мережа, мережа зв'язку;
 Б) форми і види МЕВ; Закони функціонування МЕВ; регулювання МЕВ; зовнішньоекономічна діяльність країн та їх суб'єктів;
 В) природно-географічне середовище; політико-правове середовище; соціокультурне середовище; економіко-технологічне середовище.

Завдання 2

Розподіл міжнародного кооперування здійснюється:

- 1) за видами; 2) за стадіями; 3) за методами відповідно:

А) виконання спільних програм; договірні спеціалізації; створення СП (спільне підприємство);

Б) економічне; виробниче; науково-технічне; у сфері збуту;

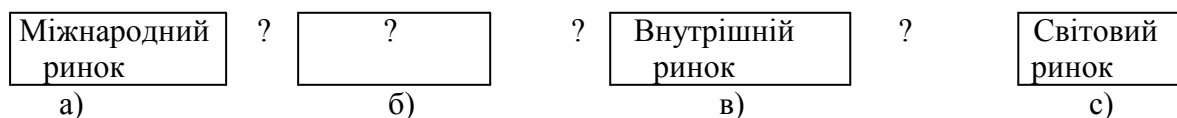
В) перед виробниче; виробниче, комерційне

V. Задача

Використовуючи дані, подані у таблиці, необхідно розрахувати експортну та імпорتنу квоти, зовнішньоторговельний оборот. На основі одержаних даних визначити ступінь відкритості національної економіки країни Альфа для кожного року.

Експорт, млрд. дол.			Імпорт, млрд. дол.			ВВП, млрд. дол.		
2000	2006	2007	2000	2006	2007	2000	2006	2007
8,1	20,5	24,5	7	28,3	32,8	90	47,5	44

VI. Доповніть та виправити послідовність структурно-логічної схеми:

Проведення підсумкового контролю

Умовою допуску до заліку є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями. За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Для підсумкового оцінювання знань використовують двобальну національну шкалу («зараховано», «не зараховано») і стобальну шкалу оцінювання ECTS. Підсумок є сумою накопичених балів за двома поточними змістовими модулями. При незгоді студента і його бажанні змінити накопичену суму балів здійснюються залік у письмовій формі за заліковими білетами, які містять два теоретичні питання, тести і задачу, або за підсумковим тестовим завданням, що дає можливість здійснити оцінювання знань студента з усієї дисципліни

Залікові відповіді за білетами оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою, тестові завдання – за 100-бальною системою оцінювання за шкалою ECTS. В обох випадках оцінки згідно з методикою переведення показників успішності знань студентів перекладаються у відповідну систему оцінювання.

Залікові питання
з дисципліни “Міжнародні економічні відносини”

1. Сутність загального поняття "Міжнародні економічні відносини".
2. Предмет та завдання курсу "Міжнародні економічні відносини".
3. Структура міжнародної економіки.
4. Значення вивчення курсу "Міжнародні економічні відносини" у підготовці менеджерів.
5. Короткий огляд історії міжнародних економічних відносин.
6. Особливості сучасних міжнародних відносин.
7. Світовий ринок та світове господарство.
8. Суть, види та показники світової торгівлі.
9. Типи зовнішньоторговельної політики держав.
10. Інструменти регулювання міжнародної торгівлі товарами.
11. Теорії міжнародної торгівлі.
12. Особливості сучасної зовнішньої торгівлі України.
13. Суть, класифікація та сучасні особливості міжнародної торгівлі послугами.
14. Транспортні витрати в міжнародній торгівлі.
15. Державне регулювання міжнародної торгівлі послугами.
16. Сутність платіжного балансу та його структура.
17. Методи зрівноваження ПБ.
18. Теорії ПБ.
19. Суть і сучасні особливості міжнародної трудової міграції.
20. Вплив міграційних процесів на економіку різних країн.
21. Міжнародне регулювання міграційних процесів.
22. Напрямки і форми інтеграції України в міжнародний обмін робочою силою
23. Характеристика основних форм міжнародного руху капіталу.
24. Економічні ефекти прямих закордонних інвестицій.
25. Сучасні проблеми іноземного інвестування в Україні.
26. Сутність і основні тенденції розвитку світової валютної системи.
27. Сутність міжнародних кредитних відносин.
28. Міжнародні валютно-кредитні та фінансові організації.
29. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями.
30. Сутність та сучасні особливості міжнародних науково-технічних відносин.
31. Міжнародна передача технологій та її регулювання.
32. Сутність і головні передумови, етапи міжнародної економічної інтеграції (MEI).
33. Сучасні інтеграційні угруповання країн.
34. Економічні наслідки інтеграції країн.
35. Міжнародні економічні організації системи ООН.
36. Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку.

37. США у світовій економіці (СЕ).
38. Західна Європа у СЕ.
39. Японія у СЕ.
40. Країни, що розвиваються, у СЕ.
41. “Нові індустріальні країни” у системі світового господарства.
42. Країни з перехідною економікою у світовому господарстві.
43. Сутність сучасної зовнішньоекономічної політики України.
44. Вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ) та спрямування на євроінтеграцію.
45. Сутність та головні етапи економічної глобалізації.
46. Особливості сучасної економічної глобалізації та її основні форми.
47. Українська держава у контексті глобалізму.
48. Сутність економічного розвитку у світовому контексті, його фактори та сучасні моделі.

Зразок залікового білета

ХНАМГ

Напрям: “Менеджмент”

Навчальний предмет Міжнародні економічні відносини

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 1

1. Особливості сучасних міжнародних відносин.
2. Міжнародна передача технологій та її регулювання.
3. **Задача.**
Чистий експорт країни Альфа складає 2,7 млрд. дол., величина імпорту 8%, від величини ВВП, об’єм ВВП складає 45 млрд. дол.. Визначте експортну квоту і зовнішньоторговельний оборот країни і оцініть ступень відкритості національної економіки, якщо вважається, що економіка відкрита, за умови, коли величина експортної квоти дорівнює 10 і більше відсотків.
4. **Тести.**

Тести до заліку з міжнародних економічних відносин

1 варіант

1. **Міжнародний поділ праці став визначальним чинником формування та розвитку:**
  - а) світового ринку та світового господарства;
  - б) міжнародної економічної інтеграції;
  - в) міжнародного підприємництва.
2. **Порівняльні переваги країни в МПП характеризують:**
  - а) здатність виробляти товар з відносно меншими витратами, ніж інші товари;
  - б) здатність виробляти товар з відносно меншими витратами, ніж інші країни;

в) здатність виробляти всі товари із нижчими витратами порівнянні із іншими країнами.

3. Характерною ознакою світового господарства є:

- а) міждержавне переміщення товарів і капіталу;
- б) міждержавне переміщення товарів і факторів виробництва;
- в) міждержавне переміщення робочої сили і капіталу;
- г) міждержавне переміщення капіталу та наукових ідей;
- д) міждержавне переміщення товарів та послуг.

4. На які країна припадає майже 50% ВВП та обсягу міжнародної торгівлі?

- а) країни з перехідною економікою;
- б) країни, що розвиваються;
- в) промислово розвинуті країни.

5. Який із факторів обумовлює подальше зближення національних і міжнародних фінансових ринків?

- а) зростання потреби в кредитних грошах;
- б) лібералізація руху капіталів;
- в) створення вільної банківської зони в Нью-Йорку;
- г) інтернаціоналізація національних фінансових ринків.

6. Інтеграційне угруповання країн, яке передбачає свободу пересування не лише товарів та послуг, але й факторів виробництва - праці, капіталу має назву:

- а) економічний союз або повна інтеграція;
- б) митний союз;
- в) зона вільної торгівлі;
- г) спільний ринок.

7. Коли була створена СОТ?

- а) у 1999 р.
- б) у 1989 р.
- в) у 1995 р.
- г) у 2000 р.

8. Зовнішньоторговельний оборот - це:

- а) ввезення в країну іноземних товарів;
- б) вивезення за кордон товарів, які продані іноземному покупцеві або ж призначені для продажу на іноземних ринках;
- в) торгівля однієї країни з іншими, яка складається з експорту та імпорту товарів та послуг;

9. Оберіть критерії, що дозволяють визначити загально планетарний характер глобальних проблем людства:

- а) мають універсальний характер;
- б) торкаються інтересів всіх країн та народів;
- в) мають взаємопов'язаний характер та впливають на всі сфери суспільного життя;
- г) потребують для вирішення колосальних фінансових, інформаційних, трудових ресурсів;
- д) всі тези вірні.

10. Прямі іноземні інвестиції дозволяють інвестору:

- а) отримати право на управління об'єктом інвестування;
- б) отримати дохід від зростання вартості капіталу;
- в) отримати гарантований дохід.

Оцінювання знань за 4-бальною системою за національною шкалою:

Оцінку „відмінно” ставлять, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих і основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних

документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „дуже добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю на основі програмного і додаткового матеріалу. При виконанні практичного завдання студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка „добре”. Теоретичні запитання розкрито повністю, програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичне завдання виконано взагалі правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка „задовільно”. Теоретичні запитання розкрито повністю, проте при викладанні програмного матеріалу допущені незначні помилки. При виконанні практичних завдань без достатнього розуміння студент застосовує навчальний матеріал, припускає помилки.

Оцінка „задовільно (достатньо)”. Теоретичні питання розкрито неповністю, з суттєвими помилками. При виконанні практичного завдання студент припускається значної кількості помилок та зустрічається зі значними труднощами.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні.

Оцінка „незадовільно”. Теоретичні питання нерозкриті. Студент не може виконати практичні завдання.

Шкала перерахування оцінок результатів навчання у різних системах оцінювання

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою
Більше 90 – 100 включно	Відмінно	A
Більше 80 – 90 включно	Добре	B
Більше 70 – 80 включно		C
Більше 70 – 60 включно	Задовільно	D
Більше 60 – 50 включно		E
Більше 25 – 50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

* З можливістю повторного складання

** З обов'язковим повторним курсом

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 358 с.	1.1, 1.2.
2. Козик В.В. Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. Посібник. - К.: Знання, 2006	1.1, 1.2.
3. Школа І.М., Козменко В.М., Бабінська О.В. Міжнародні економічні відносини. – К.: КНТЕУ, 2003. – 589 с.	1.1, 1.2.
4. Комишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие. – Херсон: Олди-плюс, 2002. – 560 с.	1.1, 1.2.
5. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія. Підручник. – К.: Либідь, 2006. – 384 с.	1.1, 1.2.
6. Международные экономические отношения: Учебник для вузов/ В.Е.Рыбалкин, Ю.А.Щербанин, Л.В.Балдин и др.; Под ред. проф. В.Е.Рыбалкина. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004.	1.1, 1.2.
7. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. – М.: Экономист, 2004. - 366с.	1.1, 1.2.
8. Киреев А. Международная экономика: В 2-х ч. - М.: Международные отношения, 2001.	1.1., 1.2.
9. Світова економіка: Підручник /А.С. Філіпченко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. - К.: Либідь, 2007. – 640 с.	1.1, 1.2
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Макуха С.М. Україна в міжнародних економічних відносинах в умовах глобалізації. Х.: Легос, 2003	1.1, 1.2.
2. Міжнародна економіка: Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. / За ред. проф. А.М. Поручника. – К.: КНЕУ, 2005. – 160 с.	1.1, 1.2.
3. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В. Рокоча та ін., За ред. А.П. Румянцева. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 449 с.	1.1, 1.2.
4. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навчальний посібник. – Київ: “Центр навчальної літератури”, 2004. – 676 с.	1.1, 1.2.
5. Азарян Е.М.Международный маркетинг. Х., Студцентр, 2003	1.1, 1.2.
6. Воронин В.П. и др. Мировая экономика: Краткий курс Лекций. М.: Юрайт, 2003	1.1, 1.2.
7. Гладков И.С. Мировая экономика и международные экономические отношения. М.:Издат. Дом "Дашков и К", 2003.	1.2.
8. Міжнародна економіка та міжнародні відносини. Практикум/ Козик В.В. та інш. К.: Вікар, 2003	1.2.

Продовження табл.

1	2
9. Економіка зарубіжних країн / За ред. Козака Ю. К.: ЦУЛ, 2003	1.1, 1.2.
10. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. – К.: “Видавничий дім “Професіонал”, 2008. – 368 -с.	1.1, 1.2
11. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль II. Міжнародні ринки та форми міжнародної взаємодії. Навчально-практичний посібник. – К.: “Видавничий дім “Професіонал”, 2008. – 368 -с.	1.2.
12. http://www.kmu.gov.ua	1.2.
13. http://www.rada.gov.ua	1.1.
14. http://www.me.gov.ua	1.2.
15. http://www.minfint.gov.ua	1.2
16. http://www.ssmc.gov.ua	1.1, 1.2.
17. http://www.ukrstat.gov.ua	1.2.
18. http://www.worldbank.org.ru	1.1, 1.2.
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Міжнародні економічні відносини: Тексти лекцій для студентів усіх форм навчання за спеціальністю 6.050200 "Менеджмент організацій". Укл.: Данильченко Є.П., Островський І.А., Шекшуєв О.А., Калита Г.І. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 122 с.	1.1, 1.2.
2. Міжнародні економічні відносини: Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів, які навчаються за напрямом підготовки 0502 «Менеджмент» Укл. Данильченко Є.П., Островський І.А., Шекшуєв О.А. - Харків: ХДАМГ, 2006. – 61 с.	1.1, 1.2.

Навчальне видання

Можайкіна Наталія Василівна

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни
(для студентів 3 курсу заочної форми навчання напрямів 0502 (6.030601) -
«Менеджмент» спеціальності «Менеджмент організацій» спеціалізація
«Менеджмент готельного, курортного та туристичного сервісу»)

План 2009, поз. 516 Р

Підп. до друку 11.02.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84 1/16

Ум. друк. арк. 1,7

Зам. № 5911

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001